

MAGYAR MERKUR

1789-dik esztendőben.

A Róm Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmével.

Szeredán Kis-Ajzszony-havának 26-dik Napján.

Külömb-külömbféle tudóstások.

Az Orosz Regimentjebéli Zászlótartó Fenyvesi, a ki tavál Török rabságba esett vala, az ő Lét-rából küldött levelében jelenti, hogy az el-fogott Cs. K. katonáknak száma fel-mégyen az 1030. Ezek között leg-számaffabbak a 2 dik Székely és Ráiszki Gyalog Regimentbéliek. Az első közzül tavál a Bozzai Paszszusnál el-fogattattak 173 emberek, ezekből még 76-an élnek, a többiek, a kik között 5 Tisztek-is vóltanak, meg-hóltak. Ráiszkitól Suppaneknél 130 emberek vittettek-el rabságra, a kikből még 60-on vagynak életben, 58-an pedig meg-hóltak. Tizenketten a gályákra küldettettek. Egyébaránt, írja ezen Tiszt, az ő fogságok nagyon meg-könnyebbedett vólna az-óta-hogy a Frantzia Követ gondot visel rólok. A köz emberek nem hordoznak többé vasat és

U U U

sem-

semmi szükségekben nem szenvednek fogyatkozást, mivel, valamint a Tisztek, ők is szintúgy ö Felsőge gondviseléséből meg-kapják mindennapi zsoldjokat.

Az Orosz udvar Jul. 12-dikén kurirt vett *Potemkin* Fejedelemtül, a ki azt a tudósítást hozta magával, hogy a Fő Vezér Ur az *Okopolis*nál táborozó sereghez érkezett, és azzal Jul. első napján Bóg folyó vizen által-ment és az *Otzakovi Tatár* tartományba bé-lépett. Seregének egy részét Bender felé küldötte, a másikat pedig *Otzakovhoz*, a hová az ellenségnek hatalma váratik. Azomban pedig Jul. első napjaitól fogva közel jár a Török hajós sereg, melly 15 sereges hajókbul és 15 könnyü hajókbul áll, mellyek után még fok apró hajók következnek. Az Orosz Vice Admirális *Voinovics*, a ki 7 sereges hajókat és 23 könnyü hajókat vezérel, vigyáz az ellenségre és leg-jobb alkalmatofságnál véle meg-ütközni készül.

Hadi történetek. A Fehjér-Templomi nagy tábornak Fő Komendójatul jelentetik, hogy a kémektől vett tudósítások szerént, egy Szerászkir 20-ezer emberekbül álló sereggel *Orsovánál* táborozik; de a *Suppanki* völgyben le-telepedett Török tsoport már lassan fogyni kezd; *Mihálydit* sem foglalták még el, hanem időnként apró seregeket küldenek kémlelés' okáért erre tájékra. — A Generális-Strázsamester *Vetsei* az ő seregével *Terregovárul* odébb indult *Ruskára*, és a Hadi Szerek Vezére *Klerfé* Gróf Ur az ő seregével *Fénisnél* szállott táborba. — A Fő Vezér *Laudon* Baro Auguft. 11-dikén *Uj-Gradiskától* útnak indult, hogy meg-tekintvén a *Zimonymál* táborozo seregeket, a nagy seregnek fő-vezérségét magára vállalja.

Jásztyból Jul. 17-én — *Repnin* Fejedelem még máig is *Mohilo Rebojnál* áll a nagy sereggel, a hol erős sántzba vették magokat az Oroszok. *Bendernek* ostrom-

ostromlása felől még nem gondolkozhatik mind addig míg *Potemkin* Fejedelemtől nem érkezend a segítség. Ezen erősnégnek őrizete kevés napok előtt 12-ezer emberekkel szaporodott-meg. *Izmaiban* és *Kausánban* hasonlóképpen 30-ezer *Törökök* és *Tatárok* mondatnak lenni.

A *Szepeféségről* iratik, hogy a közelebbi múlt hónapnak utolsó napján rettenetes égi háboru támadván, a két falukat *Toportzot* és *Maldurt* egészízen elborította a felhőkből szakadt özön-ár. Olly erőszakos ment ezen árviz, hogy a fakat gyökereitől kiszaggatta a földből, sok fát és épületeket magával elhordott. *Maldurba* a villám bé-tsapott, fele helységet porra égette, fele pedig a viztől ragadtatott-el, egyedül csak a templom és 3 házok maradtak-meg éppen. Egy anya a vizektől elragadtatott fiát a maga meg-szabadítani, de fiával együtt belé holt. *Podolin*nál a kő és fa hidat elszaggatta, és a malmot széllyel hányta. *Poprád* szigetén két emberek a habokban vesztek-el, a kik midőn látnák a sebessen jövő vizet, egy alma fára futottak-fel, de azt is elhordta a viz.

Zimonybul írott levelek szerint 24-dikére varják vala a *Konstantinápolybul* jövő kurirt, mely időre meg-kellettik válnia ha békeféség fog é lenni vagy pedig *Belgrád* ostromoltatni. Hogy a *Törökök* magok is tartanak az ostromlástól, minden rendeléseikből kitetszik, mellyek *Szerviában* egy időtől fogva tétetnek. 12-dikén 3000 emberek szállottak-bé *Belgrádba*; és külömbféle csoportok állanak nem meszsze ezen erőstől.

Ó *Gradiska* körül tsendeféség uralkodik. Az innét *Szerem Vármegyébe* ment feregekből csak 1 Batalljon *Eszterházi Antal* Regementjéből, 1 Batalljon *Palf-*

Pálfiytól marad az Ó Gradiskai erőtségben, és 1 Bat. a Gradiskai Regimenttől *Berbirben*. A Tót országi vég-vidéke nek védelmezésére hátra maradott sereget a Generális-Sirázsamester *Kuozdanovits* Báro vezérli. — *Berbirben* mind szüntelen folytattatik a munka, és körül belől nem látni Törököt. 7-dikén 30 Bányalukai Törökök *Petrosna* faluig jöttek, de csak némelyeknek el-fogattatásokra, a kik lovakat loptak; 2 közzülök útol értek és a leg-közelebb való fára akasztották őket.

Konstantinápolyi Jun. 22-dikén költ levelek hírlé'k, hogy a Divánban fontos dolgok forognak-fenn, mivel a Ministerek gyakor ízben tartanak tanácsot. Az Anglus, Pruszsus és Sved Követek is hasonlóképpen fokot tanátskoznak titokban a Lengyel követséget viselővel. A fényes Porta kiváltképpen való haládatofságot és barátságot mutat hozzája, valamint az egész Lengyel Közönséghez, és jó reménységgel biztatja magát, hogy ezen szabad Közönséggel nyereséges szövetséget fog kötni. Ez okbul minden készületek meg-tétetnek, hogy a' Lengyel Követet, a' ki mentül hamarabb váratik a' Székes Fő Városba, különös tisztefség-tétellel fogadhassák, és *Pérában* ugyan azon lakó helyet rendelték nékie, mellyben a Cs. K. Internuntius lakott vala. Azonban pedig a Svédektől valamennyire meg-idegenedett a' Diván, a Raifz Effendi, a mint mondják, meg-tagadta a' Sved Követtől azt a summa pénzt, mellyet ez a' Sved Királynak nevében kívánt vala, és azt adta okul a' Minister, hogy a' fényes Portának állapotja meg-nem engedné, hogy ezen költséget ezután pótolja. — Aza Tiszt a kit a Török Császár a' Nagy Vezérhez küldött vala, Jun. 5-dikén *Rufukra* érkezett, és által adván a Császárnak keze irását, leg-ottan árestomba tétette a Nagy Vezért

T U D Ó S Í T Á S

a'

Piktét Benedek Keresztyén Erköltstudományjának Tóldalékjairól.

Azok ím e' következő három darab Munkák: —

I. **A'** *Vallást mind egynek tartó emberek' értelmének meg-vizsgálása*, mellyben, nem csak az igaz Vallásnak fundamentomi fedezettnek-fel, hanem az Átheusoknak vagy Istentagadóknak, Deistáknak, és más kelletinél szabadosabban Gondolkodóknak Ellenvetéseik megfejtetnek.

II. *Egy kegyes Hallgátónak a' maga Lelki Pasztorával való istenes Beszélgetései*, mellyekben a' szent Életben való nevedést segítő fok tanátsadások, fok Lelki-esméret' akadékinak El-igazításaik, fok szent Írásbéli helyeknek magyarázatjaik, fok kegyes embereknek, Mártiroknak 's a' t. megesett jeles dolgaik tálatatnak.

III. *A' Nyomorúságokban lévőeknek Keresztyén Vigasztalásaik.*

Én ezen Munkákat, — mellyeket is ugyan tsak a' már tölem ki-nyomtatott Piktét Ker. Erköltstudományjának Fordítója fordított, Francz-ból, és a' mellyek mindözfsze valamivel nagyobbat fognak ütni az Erköltstudomány harmadik Szakaszánál, ezen Munkákat mondom, ugyan ojjan formában, ojjan betűkkel 's papirosra fogom kinyomtatni, mind az említett Erköltstudományt; és teljes bizodalommal lévén,
hog

hogy az Előre-fizető Urak 's Afzfzonyságok elegendő Izámmal fognak lenni, ímé a' három darabnak az arrát mindözfze tsak két magyar forintra és negyven pénzre az-az két német forintra határoztam, az Előre-fizetőknek. Azon kívül, a' ki Tizre előre-fizet, vagy tíz Előre-fizetőket fizerez, az, a' szokás szerint, ingyen fogja venni a' tizenegyediket. Az Előre-fizetés' ideje, tart Decembernek első napjáig ezen most fojó 1789-dik esztendőben.

E' mellett, fok helyünnen tudttomra esvén, hogy a' Piktét Erköltstudományjára nézve ezelőtt két esztendővel kibotsátott Tudósításimat vagy teljességgel nem vagy pedig ojj későn esett Sokaknak venniük, hogy már akkor az Előre-fizetés ideje eltelvén, önnön kedvek ellen az Előre-fizetők számából kimaradtak: tehát, hogy a' N.Haza-aránt-való szerezetemet e' részben is újjolag is meg-mutassam; ímé jelentem, hogy a' kik a' feljebb meg-nevezett Tóldalékokra előre-fizetendének, 's azonban az előre-való nem fizethetés-miatt még eddig is az Erköltstudomány' hijjával vagynak, azoknak, ha előpénzeket edjszersmind az Erköltstudományra is letejéndik, ezen Erköltstudományt is nem többért hanem tsak az akkor meg-határozott előárráért, az-az öt magyar forint és 20 magyar pénzekért vagy németesen, ötöd-fel német forintokért fogoradni. Ezek hát a' Tóldalékokkal együtt az Erköltstudományt is fogják venni az előpénzszedő Uraktól.

Azomban ámbár ezen Tóldalékok szorosan vagynak is özfzeköttetve a' már tudvalévő Erköltstudománynyal; lehet mindazáltal ezen Tóldalékokra tsak különösen magokra is előre-

előre-fizetni, mivel ezeknek csak úgy magokban is igen nagy hasznokat vehetni.

Az Előpénzfzedő Urak megint azok, a' kik a' Piktét Erk. Tudományára bé-vettek és kezemhez szolgáltattak a' Prænumeránsoknak neveiket. Reményilem most-is tölök, hogy ebbéli segedelmeskedéseket, alázatos kérésem meg fogja nyerni. Lehetnek azokon kívül-is több és más Pénzfzedő Urak, csak hogy jókor jelentsék magokat és a' Prænumeránsok szamokat bé-küldeni ne terheltessenek.

Költ Posenban 1789-dikben, Augusztusnak 10-dik napjan.

Wéber Simon Péter,
Könyv-Nyomtatós

Egy kis hírül-adás a' Piktét Ker. Erköltstudományjának harmadik Darabjára-nézve.

Egész erővel azon voltam ugyan, hogy az említett harmadik Darabot, az Augusztus-kori Pesti Vásárra el-végezzem; de a' papirosnak darab ideig-való szük vólttamiatt, ebben minden reménységemen kívül meg-hátráltattam, hanem, ímé jelentem, hogy már tsak anynyi van hátra belőlle, hogy az említett Vásár után három Hét alatt minden bizonynyal vége lesz, 's azonnal igyekezem kinek-kinek kezéhez szolgáltatni.

zért. A Jantsárok Agája, a ki az idő alatt Kaimakánná lett a táberban, az új Vezérnek nevében a méltóságától meg-fosztott Vezérnek papirofsait és pészétjét magához vette.

A *Móldvai tudósításnak bé-rekesztése.* A F. V. H. *Levenér* Báro és a két Brigadérok *Smertzing* és *Filo* Generális Fő Strázsamesterek a bal szárnynak feregeit, ámbár ki-mondhatatlan bajos úton kelletett menniek, minthogy a bokrok' magofsága miatt alig láttattanak a zászlóknak hegyei, mindazáltal szép renddel vezették, a kik a tágasra jöven sietve mentek az ütközetre. *Képiró* Oberster Ur nem csak az elől járo fereget helyesen vezérlette, hanem a jobb szárnyat is bátorságofsá tette a Splényi Diviziójának el-jövetelég, és végtére az útolso-meg-vivásban is különösen jelesé tette magát. A két Kapitányok *Ötvös* és *Levatrisz* főképpen vitézül vívelték magokat. — Az ostromnál lovaikról le-fzállottak és ki-tettek magokért a már Fő Hadnagyokká lett *Barkó* Regentbéli *Kvietovszki* és *Kinnmayer* Fő Strázsamesterek, *Kendy*, *Lovasz* és *Barkó* Kapitányok, és *Krizsár* meg *Kavzin* Al-Hadnagyok. — *Karaiczay* Oberster (most Generális-Fő Strázsamester) Urnak, ugymond a' Generális Ur, semmivel sem adhatna hathatósabb bizonyfágot, hanem hogy ha azt hozza-elő, hogy az Orosz Generális Ur a diadalom után leg először *Kóburg* Hertzeget, és annakutánna az Oberster Urat ölelt meg olly szavakra fakadván, hogy az ő részéről egyedül nékie köszönheti a dolognak izeréntsés ki-menetelet. — *Kinnmayer* és az ő alatta-lévő Tifzt Uraknak tselekedeteik magok helyett beszéllenek. *Kaunitz* Battalliona az ő jeles vitézfégéért, mellyet minden alkalmatofságnál ki-mutatott, közönségesen jótéteményt és vitézfégének dízses ofzlopát érdemlette meg. Az

öreg

őreg *Linde Oberster* tűzes ifjuhoz hasonló, gyalog ü-
tött az ellenségre. *Beddeus* Major az első volt Karai-
czay-Lovasszaiból az ellenség' táborában, és a Fokfáni
klástromban el-rejtekezett Törököket is szerentsésen
szélllyel vérté.

Külömbféle levelekben, mellyek a' tengeren ál-
tal *Triesztre* érkeztek, jelentetik, hogy az Orosz Csá-
zári Major *Lambro Kazzioni* az ő hajós seregével az
Archipelagusban fekvő szigeteket *Zeat* el-foglalta. Ezen
meg-vételnek az a' haszna, hogy a' fekete tengerre
rendelt Török hajókból sokakat az Archipelagusba
keletett küldeni, hogy az Orosz sereget az ő elő-
menetelésében meg-gátolják.

A' Felső Császár annyira ki-gyógyult terhes
nyavalyájából, hogy a' hideg-lelés egészen el-hagyta.

Füredről jött útasok különös történetet beszélle-
nek, a' minémüt ritkán hallani ezen a' tájékon. *Hu-
nyadi* Bárot nem régenten egynéhány haramiák meg-
támadták útjában, a kik melyjére tartak a' püstyolyt,
és egyen lövéssel fenyegeték, ha nem adna tüstént
4 aranyokat. A Báro ki-vonja erszényjét és ezen sza-
vakkal oda adja, imhol itt van minden pénzem, melly
30 aranyokból áll. A haramiák 4 aranyokat ki-vel-
nek belőle 's a többit vissza-adják és szerentsés útát
kivannak nékie.—Ezek emberféges haramiák valának.

Augusztusnak 16-dikán a Daruvári Gróf *Jankovits*
Antal, a K. Sz. István Vitéz Rendjének Komendató-
ra, a K. Cs. Felsőnek valófágos titkos Tanácsófsa,
Szerem Vármegyének Fő Ispánja, Magyar országnak
fő Kínstartója, a K. Septemvirális Táblának Prefese,
életének 60-dik esztendejében meg-hólt, és 18-dikán
az ő örökös jószágára *Csepregre* Vas Vármegyébe vi-
tettett temetésre.

A Lengyel Királynak elfőbb jufsát napról napra kifsebbítik a Lengyel Hazafiak. — A múlt hónapnak 24dikén tartatott gyűlésben el-végeztetett, hogy a Rendeknek jóvá-hagyások nélkül nem hallaszthat egy gyűlést is harmad napra, és az ország' gyűlése, midőn a Király beteges, vagy pedig foglalatoskodik, az ország Fejedelmének személyes jelen-léte nélkül is folytathatja tanátskozáfit.—Az uj hadi seregnek tartását a mennyire lehet, a Papi Rendnek vetik a nyakába. Már most is 380-ezer aranyokat fizet adózás nevében. Jövendőben egy Püspöknek jövedelmei nem fognak fellyebb menni 25-ezer N. forintoknál. A mi meg-marad, az a hadi népnek tartására fordittatik. Leg-előszőr is a Krakói Püspökségen kezdődött az uj rendszabás, melly Püspökség 200-ezer forintára jövedelmet hoz. Az uj Püspök ezen summának 8-ad részét nyeri-meg.

C i r c u l a r e.

Közönségesen és mindnyájoknak hírüil adatik, hogy a K. Magyar Helytartó Tanátsnak jövendőben való, írásra szükséges szereknek kézhez való szolgáltatására a jövő Pesti vásárnak alkalmatosságával, és pedig Augustusnak 27dikén nyilván való licitazio fog a K. M. Helytartóházban tartatni, és osztán minden nemeknek vagy együtt vagy egyenként való adminisztrálása annak engedtetik-által, a ki leg-óltsóbb árron kívánnya magára vállalni. Ezen *scripturistica* szükségeknek nemei következők: *Hollandia Regálpapiros* nagyobb, középserü és kifsebb nemből való; közönséges póstamedian - canzellária - concept - itató - nagy és kistsiny Regál-cancellária, és annakutánna nagy és kistsiny betakarni való papiros, petsét-viasz fain és közönséges nemből való; viasz-gyertyák; pláiváifszok, kistsin, közönséges és vere és nemből való; fain és közönséges író-tollak; fehéj és barna zsineg; övedzők; gyogyatartók tárga rézből és *Argent haché*-bul; fain és közönséges koppantók; toll-metző kéfek, fain, közép-

fzerü és közönséges nemük; papiros-ollók, lakirozott és fa ténfa tartók; rajzoló réz pennák; tzirkalmok; lineák; óltó szarvak; ruha-kefék; tsont porok; ostyák; viafz vászon. Minden ember, a kinek az ilyen adminiftrálást magára vállalni kedve vagyon, megjelenhetik tehát ezen licitációnál; tsak hogy azok a felekezetek, a' kik azonkívül nintsenek még közönséges esméretségben és hitelben, az által nagy könnyebbséget fognak magoknak szerezní ezen tzéljoknak elérésében, hogy ha *publica testimoniá*-kat hoznak magokkal, ha ki-telhetik é tőlök hogy ezen adminiftrálásra *sub vinculo* kötelezzék-le magokat.

Hírül adatik az érdemes Közönségnek, hogy Budán a' *Vizi-városban*, az úgy nevezett *Patsirta* útában 503 szám alatt lévő *Kajly* nevezetü Ház, ugyan hozzá tartozó szöllővel együtt, melly *Starentantz* nekü Budai szöllő hegyen fekszik, a' többet ígérőnek nótyavetye alatt el-fog adatni. A' kinek tehát kedve eágyon a' fönt irt házat, és szöllöt, akár egyszersmind, akár pedig különöffen, és egyenként meg-veniv, jelenjen-meg következő *Septembernek* 7dik napvza a *Budai Várban*, a *Varas-házánál*, az úgy nevezett *Urbáriumban* reggeli 9 órákor. — Költ Pesten 1789-dik *Efstendőben*, *Augufius* holnapnak 12 dik napján. — Szomor János, Felséges Kamara Fiscáliffa által.

Teként. Pest Vármegye részéről kinek kinek tudtára adatik, hogy jövő *Oftobernek* 8-dik napján, *Ketskeméth Várofsában* lévő 10 kortsmák, é száraz malmok, a' négy országos *Vásárbu!* bé-jövő haszonvételek a' többet ígérőnek árendába fognak adattatni. Ha kinek tehát az efféle árendáláshoz kedve vagyon, az említett napon *Ketskeméthen* jelenjen-meg, a' hol *Tek. Confiliarius Burián Sámuel Úr*, úgy mánt *Királyi Commissárius* fogja e dolgot kormányozni. — Költ Pesthen Aug. 3dik napján 1789.

P E S T E N N,

Nyomtattatott Patzkó Ferentz' betűivel.